

Jedinstven projekt: podijeljeno 100-tinjak klonova Beline i koprivolisne lipe – bit će zasađeni diljem Varaždinske i susjednih županija

10.4.2025.

Belina lipa iz Visokog, jedno od najstarijih stabala u Hrvatskoj, te jedinstveni primjerak koprivolisne lipe iz arboretuma Opeka u Vinici bit će očuvani za sljedeće generacije.

Pokraj Beline lipe, čija se starost procjenjuje na čak 780 godina, danas je upriličena podjela sadnica - klonova zaštićenih i znamenitih stabala.

Sadnice su predstavnicima osnovnih škola, vrtića, gradova, općina, udruga, klubova i ostalih društava, koji su iskazali interes za sadnju, uručili župan Anđelko Stričak i ravnateljica Javne ustanove Priroda Varaždinske županije Sanja Kopjar, kojima se pridružio i načelnik Općine Visoko Dragutin Mateković. Svima su dodijelili i certifikate koji dokazuju porijeklo sadnica.

Klonovi lipa bit će zasađeni diljem Varaždinske, ali i u susjednim županijama, Zagrebačkoj, Koprivničko-križevačkoj, Virovitičko-podravskoj te Krapinsko-zagorskoj županiji. Riječ je o trogodišnjim sadnicama koje su uzgojene u Hrvatskom šumarskom institutu u

Jastrebarskom u sklopu projekta „Očuvanje genofonda zaštićenih i znamenitih stabala Varaždinske županije“.

- Ponosni smo na odlične rezultate ovoga projekta koji smo pokrenuli prije tri godine. Jako nas je razveselilo što je na javno upućen poziv svim zainteresiranim za sadnju klonova stigao veliki broj prijava. Svima zahvaljujem što su prepoznali vrijednost ovoga projekta i što ćemo genski materijal vrijednih i zaštićenih stabala zajedničkim snagama očuvati za buduće generacije. Sadnjom lipa nastaviti će se i nekadašnja tradicija sadnje stabala pokraj vrtića, škola i drugih ustanova te okupljališta – rekao je župan Anđelko Stričak.

Napomenuo je da je Belina lipa spomenik prirode, a zaštićena je još 1966. godine zbog svojeg velikog kulturno-povijesnog značaja. – Ime je dobila po hrvatsko-ugarskom kralju Beli IV. koji je, prema legendi, tu velelisnu lipu zasadio kao drvo mira kad je 1242. godine bježao pred Tatarima u Dalmaciju – podsjetio je Stričak.

Jedinstveni primjerak tzv. koprivolisne lipe je pak jedno od najinteresantnijih stabala iz vrijedne zbirke dendroflora u arboretumu Opeka, a ime je dobila po specifičnom obliku listova koji podsjećaju na list koprive, navela je ravnateljica Javne ustanove Priroda Sanja Kopjar.

- Očuvanje genofonda koprivolisne i Beline lipe od velikog je značaja lokalnu sredinu i Varaždinsku županiju. Iznimno je važno očuvati bioraznolikost, posebno u vrijeme klimatskih promjena. Uzgojem sadnica – klonova su geni Beline i koprivolisne lipe očuvani i za generacije koje dolaze. Sam projekt proveden je u suradnji sa stručnjacima Zavoda za genetiku, oplemenjivanje šumskog drveća i sjemenarstvo Hrvatskog šumarskog instituta. Vegetativni izbojci, tzv. plemke, prikupljeni su sa zaštićenih stabala te cijepljeni na već pripremljene podloge u rasadniku Hrvatskog šumarskog instituta, čime su dobiveni tzv. klonovi, odnosno sadnice iz kojih će se razviti stabla jednakih genetskih obilježja kao i matično stablo – pojasnila je Sanja Kopjar.

- Svaka proizvedena sadnica je svojevrsni primjerak matične lipe u malom, a potvrda za to je numerirana svjedodžba, odnosno certifikat o porijeklu sadnog materijala. Certifikat je posebno za Belinu lipu i koprivolisnu lipu osmislio i izradio poznati Varaždinac Krunoslav Čolo – otkrila je ravnateljica Javne ustanove Priroda Varaždinske županije.

Ovdje uz Belinu lipu mještani našega kraja stoljećima se okupljaju, napomenuo je načelnik Općine Visoko Dragutin Mateković.

- U 780 godina svjedočila je brojnim lijepim, ali i teškim trenucima. Uz nju je do 1945. godine bio i kip svetog Josipa, simbola i zaštitnika Hrvatske kojeg su komunističke vlasti bile srušile, a ponovno je podignut krajem 20. stoljeća u samostalnoj Hrvatskoj. Naša lipa je zaštićena od 1966. godine kako bi smo je svi zajedno štitili i pazili. Iako je nagrizao zub vremena, svoju snagu je pokazala 2000. godine, na samom početku 21. stoljeća. Tada je bilo veliko nevrijeme koje ju je značajno oštetilo i potrgalo njezine grane, ali ona se sama uzdigla i danas, 25 godina kasnije, odolijeva sve izraženijim klimatskim promjenama. Za sve nas iz Općine Visoko ovo je poseban i hvalevrijedan projekt, jer će klonovi Beline lipe rasti po Varaždinskoj i susjednim županijama, a svi će znati da potječu iz našega kraja, iz dalekog 13. stoljeća - zaključio je načelnik Mateković.

Podjeli sadnica nazočili su i načelnik Općine Rugvice Mato Čičak, načelnik Općine Breznica Stjepan Krobot, kao i predstavnici drugih gradova i općina s područja Varaždinske županije.

